

Locuint'a Redactorului
si
Cancelari'a Redactiunii
e in
Strat'a Morariilor Nr. 13.

Serisurile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
rticlii ramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „
Pentru Roman'a :
pre an. intregu 40 Lei n. . . 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ „
„ 3 „ . . . 10 „ „ „
Pentru Inscritiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taes'a tim-
brale pentru fiesce care publica-
tiune separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la Diurnulu politicu

„FEDERATIUNEA“

carele cu 1-a Ianuariu an. MDCCCLXX

dupa doi ani de furtune

incepe alu III anu alu activitatii sale.

[Va esi ca si pana acum

De trei ori in septemana

Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a

totu-de-anu'a demineti'a.

Conditiiunile de prenumeratiune:

Pre anulu intregu 12 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 6 „ „ „
„ 3 „ . . . 3 „ „ „

Pentru Roman'a si tieretele straine:

Pre anulu intregu 30 fr. = 30 Lei noi = 15 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 15 „ = 15 „ „ = 7 „ 50 cr.
„ 3 „ . . . 8 „ = 8 „ „ = 4 „ v. a.

NB. Francii si Lei noi sunt socotiti in mo-
neta, ér. florintii austr. in bani de tertia. Diferin-
ti'a intre moneta si hartia provine d'in socotelele
ce resulta d'in agiulu monetei sun.

Pentru Invetiatori remane pretiulu seadiutu,
adeca pre anulu intregu 8 fl., pre siese lune 4 fl.
si pre trei lune 2 fl. v. a.

OO. Cetitori sunt rogati a se insinua de tem-
puriu pentru a se potè regula speditiunea.

La Nr. viitoriu se va alatura col'a de sub-
scriptiu e.

Federatiunea era-si persecutata.

Ionu Porutiu, fostulu redactoru interimalu alu
diurnulu „Federatiunea“, primu in 13 curinte de
la judele de instructiune in afacerile de pressa
pentru districtulu de Pest'a urmatoriulu actu de
citatiune :

„Nr. 446.

„De la judele de instructiune
in afacerile de pressa pentru
districtulu de Pest'a.

„Dlu procurore generalu se planse inaintea
mea d'in caus'a delictulu de pressa ce ar fi cu-
prinsu in articulu publicatu in Nr. 112 alu „Fe-
deratiunii“ de la 13 octobru an. curinte, in cau-
s'a executiunii sentintieloru pronunciate in proce-
sele urbariali contr'a dileriloru d'in comun'a To-
faleu in scaunulu Muresiului: dreptu ace'a invitu
pre on. dnu redactoru, se binevoiesca a se pre-
sinta, pentru a fi ascultatu, in localitatea mea ofi-
ciale, Pest'a, stad'a Kerepes, Nr. 65, etagiulu I,
in 15 decembre alu anulu 1869, la 10 ore
inainte de media-di, sub greutatea consecintieloru
legali.

„Datu Pest'a, 11 decembre 1869.

„Augustu Tuschner, m. p.
jude suplentu de instructiune in
afacerile de pressa pentru distric-
tulu de Pest'a“

Dreptulu de industria si venatu. *)

III.

Ca se indeplinim propusulu nostru, de a desluci in
cātu-va si proiectulu de lege despre dreptulu de venatu,
vomu cercà de asta data a ne face reflexiunile nostre si
in privinti'a legi acestei-a, nu cã dora ar' meritã aten-
tiunea publiculu nostru pentru vr'o importantia pre te-
renulu legislatiunii si a incercarei de codificare a totoruru
corelatiuniloru de dreptu, ci ca se ne orientãmu si in par-

*) A se vedè nr. 130, 132 si 133.

tea acést'a, — potendu ne dupa ace'a trage consecintiele
nostre si in ulterior'a directiune a legislatiunii.

Intr'adeveru, ce se atinge de importantia proiectulu
de lege relativu la venatu, marturisim cã mai bucurosu
am fi vedutu pre mes'a camerei represintantiloru depuse
multe alte proiecte de legi vitali, a caroru propunere si
deslegare le astèpta poporulu cu intetire, si cari, dupa
convingerea nostra, aru potè mai bine se multumesca
asteptãrile cele incordate ale poporeloru d'in patria. Cã-
ci daca aruncãmu o privire fugitiva in labirintulu corela-
tiuniloru nostre de dreptu, nedeslegate pana acum prin
legislatiune si basate in mare parte pre usu, — ce noi lu
potemu canonisa fãra vr'o discretiune, de arbitragiu judi-
cialu, — sèu pre nesce artiele de legi ruginite d in tempu-
rile trecute; nesmintitu ne vomu convinge, cã suntemu
cutrupiti in celu mai mare caote si cã numai o lucrare ne-
obosita d'in partea legislatiunii, dar' mai cu sema propu-
nerea legiloru in rondulu sèu naturalu si logicu ar' fi in
stare se ne scotia d'in galimatiasulu acestu-a, la ce inse nu
pre mare sperantia potemu avè, scrutandu dea menuntulu
atãtu legile aduse de pana acum in sfer'a acést'a, cãtu si
proiectele depuse de presentu spre pertractare, — intru
cari eca cã vedemu si proiectulu legi de venatu, ca si
candu, domne, ce mare necesitate amu avè de acelu-a-si,
dora, ca nu cum-va se pèra selbateciele d'in campii si
padurile domniloru boieri; inse lasa se stagneze corela-
tiunile vitali de dreptulu civilu, ce atingu pre totu natulu
d'in tiera, si lasa se domnesca inca arbitragiulu celu uri-
tiosu si egoistiu, ba in multe casuri partisanu, mai alesu
in cauzele criminale, in privinti'a caroru-a nu avemu neci
lege formale neci materiale, cãtu potemu dice cã in
Europ'a civilizata: *Extra Hungariam non est ita!*

Aceste sunt dar' reflexiunile nostre principale asupra
proiectulu de lege de venatu alu ministrulu de justitia,
de la care mai cu sema amu fi asteptatu se dèe una di-
rectiune mai naturale in propunerea si aducerea legiloru,
lasandu regularea venatulu baremu pre atanci, pre candu
ar' fi regulate celelalte corelatiuni mai vitali de dreptu,
— cãci de se pote sustienè inca usulu de pana acum in
cutare raportu sèu objectu de dreptu fãra seadiementu,
venatulu de a buna sèma e acelu-a, pentru cã de si-a
insusitu boierimea nostra in ce-va vr'unu usu mai regu-
latu, venatulu va fi nesmintitu celu de frunte, ce emanare
a pasiunii si ambitiunii sale avitice, de petrecere.

Apoi daca cautãmu principiulu generalu alu projec-
tulu de lege, cã adeca: dreptulu de venatu e a par-
tinintia nedespartibila a dreptulu de pro-
prietate de pamentu, neci decâtu nu vomu sminti
daca vomu reflectà, cã principiulu acestu-a a urma-
tu de sine atunci, candu prin stergerea feudalismulu,
in anulu 1848, iobagii sèu muncitorii dom-
niloru boieri s'au facutu proprietari pamenturiloru lorù
usufructuarie de pana atunci, si cã principiulu acestu-a in
adeveru a si fostu adoptatu prin codicele civilu austriacu,
— deci dupa parerea nostra proiectulu de lege de sub-
cestiune in privinti'a principiulu generalu nu cuprinde
in sine altu ce-va, de cãtu ce ar' trebui se cuprindia vr'unu
§-alu d'odicelnu civilu, daca l'am avè, si èta cã si prin
acést'a e doveditu, cã propunerea legiloru in camer'a re-
presintantiloru nu urmèza neci unu rondu naturalu si lo-
gicu.

Inse pre langa tote aceste cauta se fimu multumiti
si cu atãt'a, pentru cã baremu de acum inainte, boierasi-
ulu si nobilasiulu nu se va mai simti indreptatitu, numai
pentru cã e boierasiu si nobilasiu, se esereite pasiunea si
petrecerea sa de venatu pre pamenturile si holdele tierani-
loru, pe cari vai si amaru erà, daca ar' fi cutediatu se se
prindia de vr'o selbatecia boier esca.

D'in acestu punctu de vedere dara cauta se apretiu-
im proiectulu dlui ministru de justitia, privindu-lu totu-
de-una-data, precum ne dechiarãmu la inceputu, de unu
semnu, cã ministrulu de justitia va încereà se sterga cãtu
mai curendu si cele-lalte remanintie feudali si preroga-

tive boieresci d'in tiera, ce asiè tandem aliquando se po-
temu suscrie si noi ace'a ce altcum se bucina in gur'a
mare prin tiera, cã la noi si intre noi ar' domni egalita-
tea perfecta de dreptu.

Apretiuim mai de parte dispusetiunea proiectulu
prin carea comunitãtile si proprietarii de pamentu, cari
singuri nu posedu unu terenu mai mare de venatu, sunt
deobligati a dà in arenda venatulu de pre terenulu lorù,
cãci prin dispusetiunea acést'a de o parte se va ciuntã
passiunea venatoriloru de perde-vera era de alta parte
venatulu va fi unu caseigu si venitu curatu alu comunitã-
tii, ce lu va potè intrebuintia spre altu scopu folositoriu
pentru toti. Inse neci de cãtu nu potemu fi de acordu cu
proiectulu ministrulu in privinti'a ace'a ce proprietarii
mai miei adeca cei ce posedu 100 de jugere in comuni-
tate se pota avè terenu separatu de venatu pentru scopulu
loru, cãci prin acést'a nu numai cã semiesioreza dreptulu
ceoralalti de a potè esarendã cu mai mare castigu terenulu
loru, dupa parerea nostra neci nu e cu potintia ce pre
unu terenu ce acestu-a in estensiune asiè mica se se pota
esereita venatulu fãra conflictu, ce apoi tocmai in sensulu
legi de venatu ar' trage dupa sine multe neplaceri si pe-
depse, ce altcum s'ar' incungiurã; deci noi in privinti'a
acést'a, minimulu terenulu separatu de venatu l'amu fi
pusu, precum e si in alte tiera, la 300 de jugere catas-
trali.

Este inca in acestu proiectu de lege una dispusetiune
forte curiosa, carea noe neci decâtu nu ne vine la soco-
tela, si nu o tienemu de feliu justa, adeca: §. 5 dice cã
comunitãtile unde regularea si despartirea urbariale s'a
intemplatu, dar' fostulu domnu de pamentu si-a sustienutu
dreptulu de venatu pre pamenturile quondam iobagesei,
— proprietarii de acum sunt deobligati a rescumperã ino-
mise acèsta servitute, dupa normativ'a rescumperarei al-
toru remanintie urbariali.

Nu suntemu comunisti si neci cã voim a face amin-
tire despre doctriina acést'a, cãci neviolabilitatea drep-
tulu o tienemu de o basa firma a puterei statulu socialu,
inse nu potemu refacè impregiurarea, cã se pota aflã
atari casuri, unde rescumperarea servituti de venatu, —
pentru carea fostulu domnu de pamentu cu ocaziunea re-
gularei si a despartirii urbariali, sèu d'in pretiulu affec-
tioniis sèu cã pre atunci venatulu avea folosulu sèu, ce
acum nu lu mai are de feliu, a datu vr'o cantitate de pa-
mentu mai marisiora, — potesi eca mai nedrepta pre partea
fostiloru iobagi, cari, spre esemplu, aru potè fi constrinsi
se rescumperã si 2—300 de Jugere de pamentu
in pretiu de 2—3000 fl., pana ce totu drep-
tulu de venatu nu pote avè pretiu de unu eru-
ceriu; deci in privinti'a acést'a noi cugetãmu a fi mai
justu, ce rescumperarea se fia numai permisiva sèu, inca
si mai bine, ce se se rescumperã numai ecuivalentulu fo-
losulu curatu de venatu.

Aceste sunt dispusetiunile cele mai esentiale a le
proiectulu de lege de venatu, cãci cele-lalte cuprinde
in sine numai regulamentulu venatulu, ce nu ne pre
intereseza pre noi d'in punctu de vedere juridicu; mai
adaugemu numai atãt'a, cã de acum inainte venatoriulu
nu va venã numai cu puse'a la mana, ci va avè lipsa inca
de biletu de venatu pentru care va fi indetoratu se solveze
5 florini.

Èta dara, meru meru, se introduce si la noi con-
tributiunea de luesu, la ce nu avemu decâtu una observa-
re, cã adeca ar' fi mai multe obiecte de aceste, cari ce
obiecte de luesu aru trebui se fia supuse contributiunii,
cãci daca vitole sermanulu plugariu trebuie se contribue
la lucrãrile publice de drumu si altele, de ce se nu con-
tribue, spre esemplu, si proprietariulu paripiloru si bata-
reloru boieresci, etc etc.

Inse la contributiunea venatulu, ce a cuprinsu mai
cu sema ide'a, cã de ce nu voiesce ministrulu a folosi ve-
nitulu acestu a spre scopuri locali a tienutulu contribui-
toriu, ci lu lasa, fãra vr'unu destinu mai de aproape a

urge în cass'a statului. De cum-va dera venitul acestuia va usorà barem încât-va sarcinile cele grele a le contributilor, i vom aplaudà ministrului pre calea acésti'a, asteptându, ca cele mai multe si mai bune sê urmeze.

L. Ionescu.

Estragemu d'in una epistola, primita d'in Zarandu, urmatoriele :

„In congregatiunea comitatense, tîenuta în 6—7 a lunei cur., comitetulu comitatense primî propunerea vice-comitelui Francu: de a tramine guvernului una adresa carea, reducundu causele investigatiunei ce se urmeza acum mai de doue septemane, la adeverat'a loru valoare, sê arete guvernului adeveratele cause a le nemulțumirei poporului de aici si sê cêra delaturarea acestoru cause.

„Intrê aceste cause principale se însîra legile privitorie la uniunea Transilvaniei cu Ungaria si la cestiunea natiunale, apoi tristulu evenimentu de la Tofaleu.

„In privint'a celor doue prime, comitetulu Zarandului roga guvernulu sê propuna inca în decursulu sesiunei presinte dietali proiecte de legi, prin cari sê se modifice legile nedrepte d'in cestiune si sê se inlocuesca cu altele basate pre dreptu si pre consensulu poporeloru, pre cari le intereseza; éra Tofalenii sê se repuna în posesiunile loru, ingrigindu-se guvernulu de desdaunarea ecuitabile a baronului Apór.

„Comitele a enunțiatu conclusulu ca, pre bazea motiveloru aduse de vice-comitele Francu în raportulu sêu, protonotariulu sê gatesca adresa ex offio, éra dupa ace'a se primî unu proiectu de adresa alu Dlu S e c u l a, basatu pre acele-a si motive.

„Credù, cã adresa se va tramine în scurtu tempu la loculu concerninte. Pana atunci ne vom ingrigi sê o avem în copia si sê: Vi-o tramine în socita de unu raportu detaliatu *).

Comitatulu Clusului, în luna lui nov. 1869.

Multu stimata Redactiune!

D'in pruncia inca, amu totu audîtu, cã de la parchieele cununate se iea prin preotulu cununtoriu unu h u s z o s i u, tacs'a chirurgului, pre cari huszosi respective doi-dieceri preotii comunali i stringu de la parchieele cununate, si i administredia protopopului tractualu, care Dnu protopopu i administredia apoi cumulativu pre langa contr'a-quitantia în cass'a perceptorale.

Nu voiescu sê atingu multe felurii si moduri de abuzuri ce au comisu parte unii Dni preotii parte unii Dni protopopi facia cu parchieele cununate, si, pote, alții mai comitu si astadi; scopulu meu este cu totulu altulu.

Dupa ce încãtu-va m'asin fi convinsu despre repetîtele incasãri ale pomenitoru doi-dieceri, cari în administrarea eclesiasticiloru e ca si titulu timbrului în manele advocatorulu, am eruatu mai departe, si éta amu aflatu, cã acei doi-dieceri se inprotocoledia la r. perceptoratu sub titulu: „C o p u l a t i o n s o d e r i m p f u n g s f o n d", si am aflatu, cã unu Dnu protopopu d'in comitatulu Clusului, de alu carui tractu se tîenu 17 comune, în decursu de 10 ani a administratu una suma de 350 fl. v. a.

Acum, daca vomu luà cã în cele 8 diecese romane d'in Ostrunguri'a sê fia numai 300 de tracturi protopopesce si fiasce-care protopopu, în unu deceniu, sê administredie numai cãte una suma rotunda de cãte 300 fl. v. a., — copulatii romani la olalta în unu deceniu contribuescu în cass'a statului una suma de 90,000, sêu mai exactu anuatim cãte una suma de 9000 fl. v. a., care suma se contribue anuatim prin 27,000 de parchiee cununate.

Cãtu de mare pote fi fondulu acestu-a de la urdîrea lui pana asta-di în întreaga Monarchi'a ostrungura, nu sciu, precum nu sciu nice ace'a, cã în ace u fondu cãti bani au incursu eschisivu de la parchieele cununate romane, ci cu tota certitudine potu afirmã, cã, calculo medio, numai în 1/4 de seculu, de la parchieele romane au incursu 450,000 fl. v. a.

Dupa cum amu aflatu, d'in fondulu acestu-a se platescu diurnele chirurgiloru candu ambla la impunsulu versatu'ui.

În ver'a ast'a pre aci pe la noi au amblatu unu chirurgu de a impunsu pruncii de versatu, inse de la fiasce-care comuna a luatu pre langa cuientantia cãte una suma de 2 fl. v. a., titulu vec-turei (carausiã), afara de ace'a judele au fostu silitu a-lu provedè cu costu, pre d'insulu impreuna

cu calari'a lui, cã ci amblã calare pre unu calu privatu alu sêu.

Tota administratiunea legislativa a regimului actualu este în unu stadiu forte tristu, inse ce se tîene de medici e si mai tristu, cã-ci unu chirurgu de acesti-a, platiti d'in partea statului, are unu cercu de 60—80 comune, si cu tote aceste-a candu vrê-unu nenorocitu d'între poporu e silitu a alergã la d'insulu e tasatu preste mesura, totu asiè candu în urm'a certeloru întemplete, se pretinde ca mediculu sê merga afara la cutare batutu sêu omoritu, diurnele impreuna cu drumaritul medicului respectivu sunt calculate în una suma mare. si indat'a mare se esecutèdia de pre pacientulu celu batutu, vatematu sêu omoritu, facandu-se promisiunea cã acusi d'in partea inculpatului i-se voru rebonificã.

Construbiuniile aruncate pre poporu si-au ajunsu culmea, cã-ci nece odata pre poporu nu au fostu atâte-a contributiuni aruncate si esecutate, ca chiaru acum sub guvernulu acestu Ostrunguru, care pre toti ne tîene în strunga si ne mulge dupa placu.

Eu credù cã daca regimulu stringe de la poporu atâte-a contributiuni, ar' debuî sê fia obligatu a se ingrigi, ca impunsulu versatului sê se efectueze g r a t i s i e x o f f o cu cea mai mare esactitate, cã-ci acelu-a ar' debuî sê fia una detorintia obligata a statului, — si atunci tacs'a chirurgicala strinsa de la parchieele cununate este a se sistã si esistint'a fondului copulativu devine superflua, care fondu aru debuî a se luà la revisiune, si apoi, în proportiunea parchieloru cununate, fondulu sê se impartiesca, redandu-se banii pentru crescerea intelectuale a natiuniloru inapoiãte în cultura prin negrigint'a guverneloru ce s'au perendatu,

Unu romanu devotatu.

Discursulu d-lui B. P. Hasdeu,

primindu presiedint'a societãtii „Romanismulu“, în siediint'a d'in 15. nov. 1869.

Domniloru!

Mi-ati oferitu presiedint'a acestei societãti.

O consideru mai multu de cãtu o onore, mai multu de cãtu o placere, mai multu de cãtu o manifestatiune: m'ati pus, Dloru, în stare de a lucrã cu vigore în intielesulu convictiuniloru mele.

Amu crediutu totu-d'a-una, cã mantuirea nemului nostru consiste, nu în negarosele sfere ale abstractiunii, ci numai si numai în strindardulu celu viu alu Romanismului.

Amu crediutu totu d'a-una, cã acestu maretu drapelu nu pote fi radicatù susu de nesce manevestèdite, ci numai si numai de poterniculu bratiu alu Junimeii.

Romanismu ca tînta, Junimeca ca glontiu: o teoriã intrêga în doue cuvintel!

Privindu-ve, me simtu fericitu de a o vedè realizata în miniatura.

Suntemu putîni d'o camu data.

Nu j suntemu forte multi.

Sementi'a, d'in care se desfasiura acelu bradu alu Carpatiloru, care ni apare ca unu munte iniptu intr'unu altu munte, — e menunta si este uriasia totu-d'o-data, cã-ci arborele întregu se coprinde degiã intr'ins'a.

Leulu este leu chiaru candu se nasce.

Astu-felu e si Romanismulu,

Dar' o sementia, D-loru, lesne pote fi strivita în fasia.

Acì e reulu.

Sê veghiãmu dara; sê ne ferimu de uneltirile vrasmasiloru; sê aperfimu simburele viitorului.

Indignatiunea se zugravesce pre fetiele D-vostre; se pote ore, ca Romanismulu sê nu fia sicuru tocmai în tîer'a Romanului?

E rusîne s'o spunemu; anu fi o gresicla s'o ascundemu si o perire ca sê n'o intielegemu.

Sê cercetãmu situatiunea.

Inamiculu este pre diumetate desarmatu, candu incepemu a-lu cunosce mai de aproape.

Viermii cei mai periculosi nu sunt d'in afara, ci se formeza d'in insu-si corpulu nostru gangrenatu.

Candù bol'a agiunge pana acolo, omulu more, daca nu se lépeda în clipa de membrulu celu cadîntu în putredine.

Popore — ca si individii!

Buba mai mare, dureri mai crude, agonia mai lunga, — éca tota diferint'a.

Existe la noi o lectiune de omeni pentru cari unu

Grecu, unu Turcu, unu Otentòtu, unu Ròmanu, — e totu un'a.

Ei pretindu, cã meschin'a cestiune a natiunalitãtiloru trebeu sê se perdia în grandios'a concepiune a umanitãtii.

Nenorociti, ei nu sciu sêu nu voiescu a scî, cã adeveratulu amicu alu genului omenescu este numai acelu-a, care si-iubesce mai nainte de tôte propri'a sa ginte.

Ce ati dice D-vostra despre unu tablòu, în care nu s'aru vedè decãtu o singura colore?

Ce ati dice despre o aria, în care nu s'aru audî decãtu unu singuru tonu?

Varietatea coloriloru constituie pictur'a; varietatea tonuriloru constituie music'a; varietatea natiunalitãtiloru constituie umanitatea.

Fia-care nemu represinta în concertulu totalu o idea diferita, fãra care n'aru potè fi armonia.

Precum tipografulu asièdia litera langa litera, totu asiè Provedint'a a eulesu natiune dupa natiune, combinandu d'in insa-si diversitatea loru unirea unii „Cuventu.“

Lasandu ca Romanulu sê devina Némtiu sêu Muscalu, ati stersu o enlore, ati supresu unu tonu, ati nabusitu o idea, ati perdutu o litera: ati facutu d'in umanitate o caricatura, o dissonantia, o galimatia!

Ore acésti'a se chiama a iubi!

Amorea cea adeverata se manifesta numai în concretu: creandu-si unu idealu, sufletulu lu intrupèza.

Indianulu este si mai sublimu desfitu cosmopolitii nostri: elu adora natur'a intrêga, de la furnica si pana la elefantu, de la paiu si pana la bananu, de la graunte si pana la Immalai!

Si caus'a: i este lene a iubi! . .

De ce sê ne oprimu si noi la umanitate, candu ni potemu intinde elastic'a afectiune a supr'a nefinitului universalu?

Pentru ce sê uitãmu acele dragalãsie stelutic, pre cari le potemu iubi prin telescopu?

Ridiculu în teoriã, cosmopolitismulu este în practica unu egoismu rafinat!

E comodu a iubi umanitatea, candu acésti'a ne scutesce de a vedè altu ce-va în lume, afara numai de propri'a nostra nulitate!

Pentru ca sêve convingeti, Dloru, pana la ce gradu de cinica ostentatiune s'a radicatù, erãmu sê dicu s'a pogoritu la noi cosmopolitismulu, — mi veti permite, birindu despretiulu si desgustulu, a ve citi unu pasajiu, publicatu mai de-una-di într'o foia periodica, destula de respandita.*)

Prin urmare,**) literatur'a nostra nu trebeu sê fia romanésca, artca nostra nu trebeu sê fia romanésca, poesi'a nostra nu trebeu sê fia romanésca, industri'a nostra nu trebeu sê fia romanésca, manier'a nostra nu trebeu sê fia romanésca; cã-ci nesce asemeni pretensiuni sunt totu atfutu de absurde, ca si candu aru propune cine-va romanisarea sorelui si a imperãtici cerescii!

Romanismulu este o brasiovenia. . .

Dupa „Convorbiri Literare“, tote cata sê fia umanitarie!

Este o adeverata nenorocire, cã pana ei versurile de mai susu nu sunt scrise astu-feliu, în cãtu fia-care vorba sê fia luata d'intr'o alta limba! . .

Scriendu curatu romanesc, poetulu cadîu într'o grosa contradictiune!

*) Dlu Hasdeu citeza aci unu pasajiu d'in pamphletulu „Copie de pre natura“, aparutu în foi'a periodica d'in Iasi, sub redactiunea Dlu Iacobi Negruzzi. Acestu pamphletu este scrisu de insu-si Dlu Negruzzi si batu-jocuresce în terminii cei mai scandalosi Romanismulu si numele de romanu. Daca Dlu Negruzzi nu s'a inforatu a tratã în „Copiele“ Dsale „de pre natura“ unu asemene sujetu în asemene modu, precum o face Dsa, atunci „Copiele“ Dsale sunt unu adeveratu originalu alu celei mai detestabili corruptiuni si abjectiuni. Dlu Hasden ne va escusã cã, d'in gretia si pudore, am omisu acelu pasajiu nedemnu de a ocupã locu în pre-interesantulu Dsale discursu. Este lucru ne mai auditu, ca unu poetu sê se pota degiosu pana a batu-jocuri patri'a sa si natiunea sa. Daca dlu Negruzzi uresce numele de romanu, uresce romanismulu, pentru ce nu se rusneza a scrie în limb'a romana, pentru ce traiesce între romani, pentru ce nu merge în Flandri'a sêu Ddieu scie unde, pentru a propagã acolo cosmopolitismulu Dsale? În fine, cum se potu aflã ore Romani, cari sustienu cu mediu-locole loru materialu una foia ca cea d'in Iasi, numita „Convorbiri literarie“, carea scuipesce si lovesce în fatia pre Romani? Acì este loculu ca sê esclãmãmu: O tempora, o mores!

Red. „Fed.“

**) Dlu Hasdeu face aci deductiuni cu alusiune la pasajulu scandalosu d'in foi'a „Convorbiri Literarie“, ce noi credimãmu de bine a-lu omite. . . Red.“

Aradu, in 3 dec. 1869.

Die Red!

Se raspunde la unele invinovatiri in dilele trecute contra unor-a d'in corpulu profesorescu pedagogicu intr' unu Nr. alu „Federat.“ fãra de „Audiatur et altera pars“ impartasite.

Se dice 1-iu cã preparandii luera la profesori. Resp. profesorii pre langa casele sale unoori tienu cãte unu tineru orfanu sãu si doi cu costu pentru servitiu; si acẽst'a e o binefacere respectiviloru, cã altumintrelea aru fi nevoiti a servi la jidovi, precum multi d'intre oi in decursulu aniloru au si servitu. Ba nu numai jidovii, ci multi si d'in numerulu celoru-a-lalti locuitori de aici s'au servitu cu preparandi platindu-li forte neproportionatu. Si ce au debutu preparandii servitori sã luere? Sã taie lemne, sã le porte in cuina si la cuptoriu, sã faca foculu in cuptoriu, sã curotie cismele, sã meture cas'a, sã merga la piatia. Dar' in gimnasiulu celu de aici cine porta lemne la cuptoriu, cine face foculu in cuptoriu, cine metura scol'a si duce gunoiulu?

Studintele servitoriu, care mai de multe ori e de nationalitate romana! Si ce i se platesce? I se ierta Didactrulu, adeca 14 fl. pe anu. Dar' la profesorii gimnasiului cine servese? Era-si studintele servitoriu! Apoi si acestui-a i se ierta Didactrulu preste anu, adeca 14 fl. v. a. Acum de vomu cumputã nutritentulu in 10 lune, care-lu capata preparandulu servitoriu la profesori, ore nu face de 3—4 ori 14 fl. v. a. la anu?

La preparandia vinu coi mai sermani. Caus'a e forte luminata: una pentru cã cei ce potu studiã mai departe, nu bucurosu se aplica la invetiatoria cu plata in multe locuri de 60 fl. v. a. pre anu, alt'a, cã-ci dupa trecerea a doi ani potu castigã o bucata de pane. Si etã de si se scie in natiunea romana, cã ast-feliu de tineri sermani cercetãza acestu institutu, totu-si nime s'a aflu cari sã fie aretatu cãtu de pucina mila cu tinerii amblatori aci, dandu-li cã-va ajutoriu in vestimente, cortelu sãu nutritentulu, ei sunt constrinsi a vegetã multiemindu lui Ddiu deca au pane, ba si acẽst'a li lipsece de multe ori. Si candu nu au unde sã-și duca capulu, ca sã cera imprumutu, atunci vinu la profesorii sãi, si i recerã a li dã imprumutu ca sã nu piãra.

2-a Se dice a se face pre aci esactiuni. — Scornitura spurcata si inconscientiosa! Ba, dora nu e in lume scola mai crutiata si scutita de astu-feliu de delictu, de cãtu tocm'a scol'a acẽst'a. Pre aiurea se platesce didactru, familiatia, aci nici de aceste.

3-a Se dice cã pentru bani se primescu „prunci“ in preparandia. E calumnia malitiosa, cã-ci cei ce au venit a se inscrie in institutu, au debutu sã produca testimoni despre invetiaturele finite, estras de botezu despre vorsa anului alu 16-lea, atestatu de la mediculu despre sanatatea corporala, si aceste tote d'impreuna cu protocolulu de susceptiune s'au subternutu la ministeriulu cultelor si invetiamentulu, unde sãu s'au aprobatu, sãu s'au refusat suscepiunea. In privint'a verstei, directiunea preparandiala n'au potutu favorisã pre nime, cã-ci aci vorbese documentulu, care s'a subternutu la locurile mai inalte. Ar' fi debutu calumniatoriulu sã fia numitu pre nume pre cei fãra de versta cu bani suscepti in preparandia, er' sã nu fabrica la clovete babesci.

4-a Se dice cã la Cratiuna si la Pasce tinerii nu se dimitu acasa. Aceca e adeveratu, si si acẽsta se face cu aprobarea ministeriulu cultelor pentru ace'a, pentru ca pre timpul Craciunulu de comunu fiindu ern'a mai cranceana, sã nu cada tinerii prada ferelor selbatee; er' pre timpul Pasceloru, pentru ca sã nu remana napoi intru invetiarea studiiloru, mergundu cale si de 10 statuni si cei mai multi si cu 2. lune mai terdiu ostaniti venindu napoi, candu apoi de greutatea drumulu se cada in alte bole, cari intemplãri si pre parenti ruinandu-i, adeseori, si descopereau neplacerea pentru asiẽ feliu de concessiuni, si pentru spesele, ce li se intempla cu dusulu si readusulu prunciloru sei. Acẽsta oprire inca este unu argumentu in contra celoru ce facu aruncãri de primirea de donuri, ce dovedese, cumcã profesorii nu venedia darurile eleviloru sei, ce cu asiẽ ocaziune le apromitu, numai ca sã li-se dẽ invoire sã merga la locurile nascerii lor. Deci nu se erã nimeniu.

5-a Se mai face aruncare pentru Sincai. In meritulu acest'a la a. 1853 d'in comisiunea ministeriulu imp. austriacu de atunci, prin mai de aproape repositulu Episcopu rom. alu Oradii mari s'a facutu investigatiune; mai traiescu unii si asta di, cari parte au avutu incurgere la aceea investigatiune, parte au sciintia de ea. D'in aceea au esitu la lumina: cã nu editoriulu au damnificatu pre publicu ci cea mai mare parte d'intre colectanti au fostu de vina, pentru cã au mancatu de la editoriulu aproape de 1700 fl. v. a. cari in vecii veciloru voru romanẽ periti. Cine suntu acei omeni?

Onor. Redactiune poftesca a si-i insemnã d'in aci sub A. alaturatulu respunsu, investigantelu episcopu pentru de a lu aretã locurilor mai inalte subternutu; in care vine inainte unulu d'in Romani'a, care 660 fl. m. c. au mancatu d'in banii acesti-a, ce se comproba inca si cu 3 politie aci alaturate. Capetulu investigatiunei fu acelu-a cã editoriulu capetã inviatiune de susu, ca pretensiunile sã si-le cante pe calea Agentiei ces austriace de Bucuresci. S'au intemplat si aceea, si s'au mai facutu spese

de 6 fl. m. c. inse totu indaru, cã precum se pote vedẽ d'in alaturat'a declaratiune agentiala, respectivulu colectante de acolo au fostu annu ciocoiu, si erã golu de averi ca degetulu,

(Va urmã).

Romani'a.

Camer'a deputatiloru.

Siedint'ia de la 22. noemv re.

Dupa aprobarea sumariulu siedintei precedinte si comunicatele dilei, intre care acordarea mai multoru concedii.

D. Leonu Eraclide cere a se dã lamuriri de birou a supr'a lucrãrilor ce a facutu comisiunea numita de Camera, ca sã cerceteze cestiunea alegerii deputatiloru de Prahov'a. Constitutiunea prevede in celu mai claru modu, cã tote districtele trebuiescu represintate. Acestu districtu, cu tote astea, e tinentu a nu si-avẽ si elu in Camera represintantii sei, cu tote cã e de multu numita o comisiune de Camera, care sã cerceteze afacerea.

D. George Bratiuanu espune, ca membru alu comisiunii, cã au decisu ca, cu 15 dile inainte de deschiderea adunãrii, sã se transporte la Ploiesci. D-sa a si vestitu celoru-alti prin „Monitorulu oficialu“, inse cã, ne venindu nimeni, nu s'a potutu intruni majoritatea comisiunii de cãtu acum, prin venirea si a dlui Catia Nicolescu; a sãra au procesu la lucrare, au cercetatu cu minutiositate dosarul respectivu si au vedutu cã alegerea trebuie invalidata, pentru motivele ce voru espune, si fiindu numitu raportatore, d-sa declara cã pana luni comisiunea va si presintã raportulu respectivu. Roga dara pre adunare sã erodia cã, daca cestiunea s'a amẽnatu, caus'a n'a fostu comisiunea, membrii ei fiindu in imposibilitate d'a se intruni d'in cause neprevedute.

D. Voinovu adaugã cã e o detoric constitutionalã ca cologulu de Prahov'a sã fia represintatu. Lucrarea se potea face de multu, fiindu unu annu de candu s'au numitu comisiunea acẽst'a, care poteã lucrã si presintã raportulu sãu, dupa care se decidea intr'unu modu ore care. Cãtu despre invalidare, dsa crede cã nu se pote anticipã, ci la tempu se va vedẽ daca se pote decide fãra o ancheta la faci'a locului, si numai dupa cele cuprinse de dosaru.

Incidentele se inchide si adunarea procede la alegerea unui membru, cu care sã se complectẽ comisiunea de pensuni si s'alege d. I. Eliade Radulescu.

D. G. Cantacuzinu care demisionase d'in insarcinarea de vice-presedinte, in urm'a insistintei adunãrii, si-retrage demisiunea.

Se procede la alegerea unui vice-presedinte in locul dlui G. Vernescu si a unui secretaru, in locul dlui George Brateanu, demisionatu, si, ne intrumindu nici unulu d'in deputati majoritatea ceruta de regulamentu, se procede la a dou'a votarea si s'alegu:

Ca vice-presedinte, d. Simconu Marcovici, care a intr'unutu 40 voturi contra dlui George Brateanu, cu 38

Ca secretaru s'a alesu d. Eliadu Ocaru.

Adunarea apoi procede la alegerea comisiunii de petitiuni.

Siedint'ia de Vineri, 24. nov

Dupa sumariulu siedintei precedinte si comunicatele ordinare a le dilei, se procede la alegerea comisiunii financiare si s'alegu DD: Gr. Balsiu, I. Codrescu, A. Vericenu, P. Mavrogeni, Nedeleovicu, Cerlenti si Focsia.

Se procede la alegerea comisiunii bugetare si rezultatulu este: 86 votanti, 41 bilete albe, 45 voturi espresẽ; aceste s'au impartitu intre 38 de candidati.

D. Presedinte areta, cã d-sa intielege a aplicã regulamentul proclamandu pe membrii comisiunii alesi cu maiortatea relativa a voturilor espresẽ. Asiẽ s'a procedatu si pan acumu. Remane ca Camer'a sã aprecieze daca o comisiune, d'o importantia atãtu de mare, se pãte socoti ca bine alea c'unu numeru atãtu de micu, de voturi.

D. Voinovu sustiene, cu regulamentul in mana, cã nu se pote face o asemene alegere, decãtu cu voturile a diumetate plusu unulu d'in numerulu votantiloru. Mai cu sãma pentru o comisiune atãtu de insemnata, cum este cea bugetaria, biuroulu nu pote decãtu sã anuleze scrutinulu si sã procedã la o a dou'a alegere.

D. Gen. Florescu sustiene cã regulamentul este precisu, elu cere numai majoritatea relativa si presedintele pote proclama cu totu dreptulu pre cei alesi; inse aci este o cestiune cu multu mai insemnata; ce au voitu ore se intelega acci cari au votatu albu, intr'o cestiune atãtu de mare? Voiescu d-loru sã refuze bugetulu tierci? Ce se insemneze ore o asemene urmare? Una comisiune ca acẽst'a are nevoia de autoritatea sufragiulu unei maiortãti insemnate; deci propune ca cei alesi sã-și dẽ singuri demisiunea si sã proceda la o a dou'a alegere.

D. Bosianu sustine cã nu potu fi bine alesi membrii comisiunii bugetarie decãtu cu diumetate plusu unulu d'in numerulu votantiloru. Probãza acẽst'a cu regulamentul in mana si termina dicundu cã biuroulu nu pote face alta de cãtu sã invalide alegerea.

D. Manolachi Costachi arãta cãtu este de regretatu o asomone urmare intr'o cestiune atãtu de insemnata, cumu este bugetulu tierci; esto de cugetatu la a asome-

Nu toti cosmopolitii sunt atãtu de sinceri.

Unii d'intre ei nu combatu pre fatia romanismulu.

Ei posedu doue stratageme ingenioase, ca sã agiunga la acelu-a-si rezultatu pe o cale mai sucita.

D'antãiu: libertatea mai pre susu de nationalitate.

Una liberalismu in culme!

Dar' pentru ca cine-va sã fia liberu, cata mai inainte sã existe.

Romanulu nu mai existe, d'in data ce incetãza a fi Romanu.

Devenindu Muscalu, elu existe ca Muscalu; devenindu Nãmtiu, elu existe ca Nãmtiu; inse ca Romanu — nu.

Babilonenii, Asirianii, Cartaginesii, sute de natiuni stinse, nu mai existu asta-di, nu pentru cã n'au lasatu copii si nepoti, ci numai pentru cã acesti-a au uitatu individualitatea loru natiunala.

Unu mortu are elu nevoia de libertate?

Ce satira!

Candu acẽsta frumoasa tactica nu reusiesce, mai este o alta si mai dibãce.

Noi amu dorã a luorã romancescu, — dũce ostandu cosmopolitulu mascatu, — dar' nu e oportunu!

Oportunitatea cere sã fimu Turci, Tatari, Israeliti, pana ce va veni o data rondulu Romanismulu.

Ce este oportunitatea, Dloru?

Negatiunea principiulu.

Ce e principiulu?

Adeverulu.

Oportunitatea este o minciuna!

Aretati-mi inse unu singuru poporu, crescutu prin regiemele minciunei?

Asiẽ se dumesnicescu numai sclãvii, pre cari adeverulu i-ar' smulge de sub jugulu despotulu!

Nemieu mare in lume n'a prinsu radecina fãra sã fia avutu martiri

Daca apãstolii lui Cristu judecau, cã nu erã oportunu a se espune la tortura, omenirea ar' fi idolatra pana asta-di.

Rescol'a lui Tudoru Vladimirescu n'a fostu oportuna, de ora ce n'a reusitu.

Revolutiunea d'in 48 — de asemenea.

Cu teori'a oportunitãtii Romani'a s'ar' mai sbuciu mã inca sub talp'a fanariotulu!

Natiunãle mergu inainte numai pre calea principiulu.

Cine se teme a fi Romanu totu-de un'a, sub pretestu de oportunitate, nu e Romanu nici o data!

Cosmopolitu ca si cei-l-alti, d'insulu n'o spune verde si llimpede, calculandu a nu fi oportunu nici acẽst'a!!..

Sfretin de meseria, elu uita cã violen'a nu este nici macaru unu semn de intielegintia...

Asiẽ dara, Dloru, dusmanulu celu mai neimpacatu alu Romanismulu este spiritulu cosmopolitu, respanditu in tãra, mai multu sãu mai putin, sub diferite forme, candu mai fine, candu mai grosolane, candu fatãsu, candu imbroboditu in larv'a libertãtii fãra nationalitate sãu alu oportunitãtii fãra principiu!

D'in fericire, elu nu ne pote amagi.

Junimea este incapabila a trai in minciuna si in metafisica; i trebuie adeveru si victial!

Plina de fortie, ca nu le ascunde, precum se pituleza slabiciunea: pana si apãti-a-i aparinte este somnulu unui Vesuviu!

Neatinsa de miasm'a coruptiunii, ea cauta sã-și esercite poterea pre calea binelui: pana si rãtecirile sale sunt ca suflulu alunecatu in trecatu pre luciulu unui cristalu.

Neametãta prin vãrtegiulu straineitãtii, ea nu s'a de prinsu a-si batu-jocuri legãnulu: dovẽda acẽsta societate!...

Etã de ce, Dloru, ve multumescu d'in adunescu consciintiei, cã m'ati crediutu destulu de teneru intre cei betrani pentru ca sã potu intielege aspiratiunile si sã impartu sperantiele Dvostre.

Sã traesca Romanismulu!...

Elu este pentru noi prim'a conditiune pentru ca sã potemu iubi umanitatea.

Elu este pentru noi prim'a conditiune pentru ca sã potemu iubi libertatea.

Elu este pentru noi prim'a conditiune pentru ca sã potemu iubi adeverulu.

Romanismulu este umanitate, libertate si adeveru.

Cosmopolitismulu — egoismu, sclãvia si mintiuna!..

(„Traianu.“)

ne nepasare. Dupa d-sa cestiunea importante nu este cea de regulamentu, bine s'au ales, membrii d'in această comisiune sunt lipsiti de autoritate morale si d-sa, cu tote c'a obtinutu maiortitate asoluta a voturiloru espresse, declara că-si dă demisiunea.

D. Cogalnicénu, ministrul d'in intru, spune că d-sa, departe d'a vedè o nepasare d'in partea celoru ce au votatu albu, nu vede de cătu marea dorintia ce au ca tote nuantiele Camerei s'è iè parte la insemnat'a comisiune, care are a întocmi bugetulu tieri. Cei carii s'au abtîenutu au aretatu prin acést'a că voiescu ca tote nuantiele s'è fia represintate; acést'a inse n'o voeau cei-l-alti si d'in acestu exclusivismu a rezultatu votulu a supr'a carui-a se discuta acumu. D. ministru d'in intru termina d'icundu că spera c'acumu, candu s'a facutu această încercare, la a dou'a votare nu se va mai pune exclusivismu, ci se va face unu votu seriosu in care tote nuantiele camerei voru iua parte, că-ci bugetulu nu este numai alu unei partite, ci alu toturor, alu tieri întregu.

D. Alexandru Lahovari, dupa ce sustiene mai antâiu că, conformu regulamentulu, cei alesi sunt bine alesi, vine apoi la cestiunea politica si spune, că rezultatu, a supr'a carui-a se discuta, provine d'in caus'a că maiortitatea acestei Camere a voitu s'è impuna vointia a camerei întregu, a voitu s'è impuna nesce membrii, carii nu sunt espresiunea vointiei maiortății natiunii. Dar' ore d'aca se va fi facutu vointia acestei maiortății, cum va fi primitu camer'a si tier'a unu bugetu venitu de la o comisiune, care nu eră espresiunea maiortății natiunii? Inse maiortitatea n'a voitu s'è aiba acést'a in vedere, că de indata ce nu s'a primitu de toti o lista pre care o voiă d. ministru d'in intru, a votatu albu.

D. Ministru d'in intru protesta contr'a cuvintelor d-lui A. Lahovari, d'icundu că d-sa n'a avutu nici o lista si n'a voitu a se impune nimenui, a doritu numai ca in comisiunea bugetaria tote nuantiele camerei s'è fia represintate, pentru ca astu-felu lucrarea s'è fia lucrarea toturor, nu numai a unei partite.

D. Voinovu respunde cu multa vârva d-lui Al. Lahovari spuindu-i, că pentru ce se plange de maiortitate si o acusa? Voturi albe sunt 41 pre candu cele espresse sunt 45, prin urmare cei carii au votatu comisiunea sunt n majoritate. Pentru ce acusa pre cei 41 că n'au voitu a se întielege cu cei-l-alti, d'aca d. Lahovari cu cei 45 n'au potutu s'è se întielega între domni'a-loru pentru a votă toti in unire, ci au votatu pentru 38 de candidati? D'aca d. Lahovary cu ai d-sale au voitu s'è impuna candidatii d-loru acelei părți d'in camera, pre care o numesce maiortitate, de ce nu iè acumu respunderea votulu d-loru si nu primescu a remanea in comisiune, si a luă câtra Camera si câtra tiera respunderea lucrării lor? S'au numeratu mai antâiu ai d-lui Lahovari pentru a vedè d'aca au poterea d'a impune vointia d-loru?

Se inchide discutiunea si presiedintele citește lung'a lista a celoru pentru cari s'a votatu si apoi proclama pre cei cari au intr'unitu mai multe voturi. Acesti-a sunt : D. Manolache Costache cu 45 voturi. D. Generalu Florescu cu 44 voturi. D-nii: Berindeiu, Al. Lahovari, C. Esareu, Massimu, Heliade Radulescu, C. Gradistenu, Papadopolu, suntu proclamati cu câte 28 pana la 22 de voturi. Toti, dupa proclamarea votulu, demisioneza.

D. Gr. Sturza, Voinovu si altii facu propunerea pentru se respinge demisiunile; inse între altii vorbesce si d. ministru d'in intru contr'a acestei propuneri, si d. Voinovu o retrage.

Se decide ca mane s'è se faca realegerea comisiunii bugetarie. Mane sunt la ordenea dilei si interpelările in privint'a cestiunii Cuc'a-Macaii si in privint'a cislclor d'in judetiulu Vlasca.

Senatul.

Siedintia de la 22. noemvrie.

Dupa indeplinirea ore-carorur formalități, s'a incedutu discutiunea a supr'a responsulu la mesagiulu tronulu.

Discutiunea s'a urmatu mai cu s'ema a supr'a aliniatulu 3, rondulu 3. Guvernulu cere ca cuvintele: „si noi nu vomu lipsi, Mari'a Ta, de a ajutã guvernulu, ca s'è d'ee probe reale despre energia si statornicia vointia a tieri etc.“ s'è fia modificate, fiindu că punea in supiciune pre guvernulu.

D. Desiliu cere scoterea cu desaversire a aliniatulu 3.

S'a sustienutu apoi de unii d'in oratori că, d'aca s'ar lasã astu-felu, cumu este redactata fras'a acést'a in proiectu, s'ar' crede că guvernulu n'a tîenutu comptu in tre-cutu de vointia tieri.

D. Ministru-Presiedinte, cerendu profacerea acelei frase, areta că aceste debateri voru veni pre mesele toturor ministriloru Europei; citindu această frasa, ce voru d'ice acesti-a despre Romani? Voru crede că Romanii nu se marginescu in administratiune si se voru indoi de d'insii.

Dupa ore care discutiune, se decide ca acea frasa s'è se redacteze astu-felu:

„Si noi nu vomu lipsi, Mari'a Ta, de a ajutã guvernulu ca s'è puna in lucrare energia si statornicia vointia a tieri.“

Se urmeza apoi votarea pe articole a proiectulu si votarea in totalu.

Se procede pre urma la alegerea comisiunii, care impreuna cu biroulu, s'è merge la Palatu s'è presinte adres'a; dupa acést'a se face alegerea unii vice-presiedinte in loculu demisionatulu d. Costa-Foru, si s'alege d. C. Brailoiu.

Proieptulu Senatulu d'erespunsu la discursulu Tronulu.

Prè Inaltitate D'omne!

Sesiunea de estimpu are o indoita importantia pentru Senatu, precum si pentru tota Tier'a. Venimu dara cu respectu a salutã inca o data nou'a ora, ce are s'è consolide institutiunile nostre; si ne simțimu fericitu de a vorbi pentru prima ora despre interesele poporulu facia cu Domnulu si cu Domn'a Romaniloru.

Situatiunea Tieri, atãtu afara cătu si in intru, descrisa cu de amonuntulu in mesagiulu Tronulu va fi obiectulu preocupãrilor nostre celoru mai seriose.

Amu veditu cu o viua multamire, că suveranii Europei v'au datu asecurãri personale despre interesulu si solitudinea ce au pentru statulu Romanu; si noi nu vomu lipsi, Mari'a Ta, de a ajutã guvernulu ca se d'ee probe reale despre energia si statornicia vointia a tieri, de a se mantinè in tractate respectandu drepturile altorua, pentru ca la rondulu ei si ale sale s'è fia respectate.

Vomu cercetã cu scrupulositate afacerile d'in intru si ve vomu spune totu-de-una adevèrulu, că-ci numai astu-felu vomu potè probã devotamentulu nostru câtra Capulu Statulu.

Tier'a are asta-di nevoia, mai multu de cătu ori candu, de a-si formã educatiunea politica prin esemple pipãite de justitia si de moralitate. Aceste inalte virtuti, cu care ati impodobitu Tronulu, voru inspirã pre toti; si astu-felu, marindu-se d'in ce in ce numerulu faptelor celoru bune, vomu realisã adevèrat'a libertate. pre carea sunt basate institutiunile nostre.

Suntemu petrunsi de recunoscintia, Mari'a Ta, pentru cuvintele de pace si unire ce ati pronunțiatu între noi. Fiti bine incredintiatu că vomu tîenè comptu de dificultãtiele timpulu si nu vomu crutiã nici unu sacrificiu pentru a se mantinè armonia între tote potèrile Statulu. Preocupati numai de interesele cele mari ale patriei, vomu potè convinge pre toti, că ori ce lupte de interese egoiste au disparutu si că atãtu in sinulu Corpulu Legiutoriu si între consiliarii potèrile executivè nu predomina de cătu cea mai cordiala infratire, basata pre binole comunn.

Domnedieu s'è protege Roman'a si s'è ajute pre Mariele-Vostre de a o conduce pre calea marirei si a prosperitãții.

„Rom.“ Raportoru, G. Costa-Foru.

VARIETATI.

** (In Viena) se tîenut mai in fia-care d'i consilie ministeriali. — Cris'a ministeriale in Viena dureza inca, cu tote ca s'è afirma, că parerile diverginti s'au impacatu in ultimulu consiliu ministeriale, adeca că referintiele incurcate ale Austriei astepta remedi. — Diuariulu „Kraj“ spune, că senatulu imperiale se va ocupã numai de pertraterea bugetulu si că dupa acést'a se va disolve numai decãtu. Intr'ace'a s'ar' conchiamã una conferintia de notabili, insarcinata a se consultã despre reorganizarea situatiunei interne a Austriei. Deliberatiunile acestei conferintie s'aru subterne apoi unii nouu corpu legislativu, carele in această calitate ar' fi ca una constituanta a Austriei.

** (La 19. nov.), 11 ore ante-meridiane, trenulu călii ferate Brail'a Ploiesci a facutu antãiulu cursu pana la Mufciu, distantia una posta si inapoi, dupa care dlu concesionariu dede la gar'a orasiulu unu dejunu ospetiloru, între cari au fostu dnii consuli d'in Brail'a, comandantele regimentulu si primariulu orasiulu. — La m'esa s'a radiettu unu toastu de prefectulu judetiulu, si apoi de d. Pogoni, reprezentantele concesionariulu d. Strusberg, de d. colonelu Lec'a, comandantele regimentulu, primariulu orasiulu si alti particulari pentru Mari'a Sa Domnulu si D'omn'a, cu a carui staruintia s'a dotatu Roman'a cu căi ferate, si parte pentru d. Strusberg care si-a pusu tota staruintia a indeplini cu asiè graba dorintia Mariei Sale. Caletori'a s'a facutu cu mare iutiela si fãra neci una impedecare. („Rom.“)

** (Ni se scrie d'incottulu Uniadorei), că casin'a romana d'in Dev'a, infintiata cu multu necasu si sacrificie, s'a disolvitu. Caus'a disolverei

acestei casino, de interesu importantu pentru romanii uniadorenii, se d'ice a fi procederea necorecta a presiedinteli, Georgiu Csáklány care, propria autoritate, a mutatu localulu casinoi in casa d'neii sale, unde nu merge neci unu romanu.

** (De pre campia Transilvaniei) primimu scirea, că pre acolo s'a terminatu asentarea in 12. oct. a. e. La honvedi s'au asentatu de trei ori mai multi teneri decãtu la armat'a de linia, si anume: la linia fure asentati 90, era la honvedi aproape la 400 fetiori. Se d'ice mai de parte, că numirea „honvedu“ atãtu e de urgisita la romanii, in cătu cu ocaziunea asentării dede ansa la unu conflictu sangerosulu între romanii si unguri, fiindu cesti d'in urma batuti bine. D'entre tote, lucrulu celu mai comicu e, că d. vice-comite, se întielege unguru, vedendu că unguri sunt batuti, si-a espriatulu parerea de r'eu: — Ejnye e már szégyen, meg vertek az oláhok. (Ce rusine, ne batura Romanii!)

** (Judetele comunale) d'in Poplac'a (Transilvania), insocitu de unu altu economu d'in ace'a-si comuna, ambii barbati gigantici si bine intrarmati, rentorcundu-se dela Sabiuu câtra casa, calare, observara 4 hoti maltrãtãndu pre doi tierani. Caletorii se apropiara incetu câtra hoti, si fia-care apucã de grumazu câte pre doi inși de-o-data, scuturandu-i pana la ametire. Afara de acést'a, hotii mai fure respãtiti si altmintrea.

** (Numerulu) voluntariloru de unu anu, la finea trimestrulu militariu espiratu in 1 decemvre, fi de 2679 inși; 1513 au fostu studenti la instituttele superiori, 1065 comercianti si 201 inși straini. 2/3 părți d'in numerulu totalu au servitu cu speșele lor, era 1/3 parte cu speșele tesaurulu.

** (Advocatu nou.) Dlu Ioanu Cosieriu, asesoru la tribunalulu comitatulu de Zarandu, depuse dilele aceste-a, censur'a advocatiule. Felicitãmu pre junele advocatu!

Sciri electrice.

Bucuresci, 10. dec. Cogalnicanu predã portfoiulu afaceriloru straine lui Catargiu, era pentru sine si-retiene pre celu-a alu internelor.

Bernu, 10. dec. Ruffy se alese presiedinte alu federatiunii pentru anulu 1870, era Dubs vice-presiedinte.

Parisiu, 10. dec. Adi se impartii între membrii corpulu legelativu cartea cea galbina si cea veneta. Cartea cea galbina d'ice: Situatiunea confederatiunii germane de nordu si a statelor germane de sudu nu s'a prea schimbatu. Cestiunile, cari ocupã cabinetele germane, nu ni-au datu ansa de a parasii rezerv'a, si raportele nostre câtra Germania n'au incetatu a fi forte amicabile. — Cu privire la Rom'a d'ice: Representantele francesu d'in Rom'a primu ordinu, de a comunicã pontificelului, la casu de lipsa, opiniunile nostre a supr'a decurgerei debateriloru si a importantiei concluselor. Guvernulu va aflã eventualu in legi poterea necesaria pentru ape rarea dreptulu publicu.

Roma, 10. dec. In siedintia de eri a conciliulu pontificele cetii alocutiunea, prin carea si-espribe bucuria, că la conciliulu acestu a s'au prezentatu mai multi episcopi, ca ori candu alta data, vonindu pentru a judecã d'impreuna cu pontificele a supr'a sciintiei false a omeniloru, ace'a ce neci candu a fostu mai necesariu de cătu chiaru acum'a, fiindu că conjuratiunea impietãții e estinsa, bine-organizata si se ascunde sub nesuintiele libertãții. Invita episcopii a conlucrã d'in preuna cu d'insulu, pentru a asecurã liniscea in claustre, ordenea beserec'essa si disciplin'a clerulu. — Siedintia venitoria se va tîenè in d'iu'a Epiphãniei, candu se va publicã rezultatu votãrilor si decretule elaborate in congregatiunile secrete.

Constantinopole, 10. diec. Guvernulu turcescu descoperi pre insul'a Cret'a unu de positu secretu provediutu cu 40 buti de pravu de pusca, 30 lãdi de impleture si 600 pusce cu acu.

Madridu, 11. diec. In siedintia de adi a cortesulu Prim dechiarã, că principele de Genu'a se va proclamã cătu decurendu rege alu Ispaniei.

Burs'a de Viena de la 13. dec.

5% metall.	59.90	Londra	123.90
Imprum. nat.	69.—	Argintu	121.25
Sorti d'in 1860	97.15	Galbenu	5.84
Act. de banca	730.—	Napoleond'or	9.90
Act. inst. cred.	256.—		

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietorin.

ALESANDRU ROMANU.